MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tas-7 ta' Dicembru, 2006

Appell Kriminali Numru. 267/2006

Il-Pulizija

(Spt. M. Mallia)

Vs

Joseph Portelli

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja talli : 1) fil-gimghat ta' qabel il-15 t'April, 2004, flimkien ma persuni ohra mhux maghrufa, kkommetta serq ta' diversi xogholijiet tal-arti u oggetti ohra li l-valur taghhom jeccedi s-somma ta' elf lira Maltin, mill-fond nru. 129 Triq l-Ifran, il-Belt, Valletta, liema serq huwa

kkwalifikat bil-vjolenza numerika, bil-mezz, bil-valur li jeccedi l-elf lira Maltin, bil-lok u bil-hin;
2) fis-27 t'April, 2004 u fil-gimghat ta' qabel din id-data, volontarjament hassar, ghamel hsara jew gharraq hwejjeg haddiehor, mobbli jew immobbli, liema hsara tiskorri l-hames mitt lira Maltin;
3) f'Malta, f'dawn l-ahhar gimghat, xjentement laqa' ghandu jew xtara hwejjeg misruqa, mehuda b'qerq jew akkwistati b'reat, jew xjentement b'kull mod li jkun, indahal biex ibieghhom jew imexxihom, liema oggetti gejjin minn reat ta' serq ikkwalifikat bil-valur.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-17 ta' Lulju, 2006, li biha, wara li rat l-artikoli 334, 325 u 279(b) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-appellant mhux hati tal-akkuza ta' serq li minnha lliberatu, izda sabitu hati ta' ricettazzjoni u ta' hsara volontarja fl-ammont fuq indikat u kkundannatu ghal erba' snin prigunerija li minnhom ghandu jitnaqqas iz-zmien li qatta' f'arrest preventiv.
Il-Qorti ordnat in oltre, ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, l-appellant li jhallas ghall-ispejjez inkorsi fl-Inkjesta Magisterjali.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fil-25 ta' Lulju, 2006, li bih talab lil din il-Qorti joghgobha tirriforma s-sentenza appellata billi :
a) tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn l-Ewwel Qorti sabet lill-appellant mhux hati tal-ewwel akkuza, u cioe' dik ta' serq aggravat, u kwindi lliberatu minnha;
b) tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn l-Ewwel Qorti, fuq ammissjoni tal-istess, sabet lill-appellant hati tat-tielet akkuza, u cioe' dik ta' ricettazzjoni; u
c) thassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza fejn l-Ewwel Qorti sabet lill-appellant hati tat-tieni akkuza, u cioe' dik ta' hsara volontarja li tiskorri l-hames mitt Lira Matlin, skond l-artikolu 325(1)(a), u kwindi tiddikjarah mhux hati ta' din l-akkuza w tilliberah minn kull imputazzjoni w htija skond il-ligi.

B'dan illi subordinatament, f'kaz illi din il-Qorti joghgobha tikkonferma s-sentenza appellata, tirriformaha fil-parti tal-

piena billi minflok iz-zmien ta' karcerazzjoni msemmi tigi moghtija sanzjoni aktar xierqa w gusta ghac-cirkostanzi tabilhaqq partikolari ta' dan il-kaz, okkorrendo anke fl-ambitu tal-kuncett ta' "restorative justice", kif irrakkomanda l-Ufficjal tal-Probation meta qies ic-cirkostanzi partikolarment sfortunati ta' dan il-kaz.

Fliet l-atti kollha processwali,

Rat illi l-aggravji tal-appellant, fil-qosor, jikkonsistu fis-segwenti u cioe' :-

1. Rigward l-aggravju fil-mertu, d-dikjarazzjoni ta' htija ta' hsara involontarja fil-konfront tieghu hi wahda *unsafe and unsatisfactory* ghax l-Ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, qatt ma setghet tasal ghall-konkluzzjoni li l-appellant ikkaguna hsara fil-pittura de quo. Hu gie liberat mill-akkuza ta' serq u qatt ma dahal fir-residenza tad-derubat Imhallef Giovanni Bonello w ghalhekk zgur li mhux responsabbli ghall-hsara li saret mill-hallelin meta dahlu go din id-dar u lill-pitturi meta kienu qed jinqalghu minn posthom, fatt li sar fid-dar tad-derubat mill-hallelin. L-Ewwel Qorti pero' kkonkludiet li dawn il-hsarat fil-pitturi konsistenti fi grif, brix, u telf ta' kulur originali w stukkaturi qodma, *"setghu wkoll bl-istess facilita' graw waqt li kienu qed jigu mqieghdha fil-garage tal-imputat, u dan sar bil-kunsens tieghu."* Imma fis-sistema penali taghna l-fatt *de quo* jrid jirrizulta minghajr dubbju dettat mir-raguni. Rigward il-hsara bil-moffa, l-Ewwel Qorti assumiet li l-pitturi ma kellhomx hsara bil-moffa fuqhom meta kienu fir-residenza tad-derubat, imma din l-assunzjoni ma tohrogx mill-provi. Ghal kuntrarju jirrizulta li fir-residenza tad-derubat kien hemm umdita' kbira. L-istess espert tal-Qorti Spagnol qal li certa moffa setghet kienet gja prezenti f' xi kwadri. Moffa friska kienet tidher fuq pittura wahda biss. Il-prosekuzzjoni ghalhekk ma irmexxlix tipprova oltre l-grad tal-possibbli, ahseb u ara sal-grad rikjest mill-ligi, li l-hsara permezz tal-moffa saret meta l-pitturi *de quo* kienu fil-garage tal-appellant. Inoltre ma jirrizultax f'

kull kaz li l-hsara saret volontarjament mill-appellant. Dan ghaliex l-appellant skopra w sar jaf li l-pitturi kienu gew mohbija wara l-hajt falz zmien wara li dawn gew hekk mohbija. U hu ma kkawza ebda hsara fil-pitturi b' mod volontarju.

2. Li ghar-rigward tal-aggravju sussidjarju dwar il-*quantum* tal-hsara, l-istima tal-hsara fil-pitturi fl-ammont ta' LM3615 ma tirrapprezentax biss il-hsara li saret fil-pitturi waqt li dawn kienu stivati wara l-hajt falz fil-garage tal-appellant, izda l-hsarat kollha li garrbu l-pitturi mill-mument tas-serqa. Imma dawn il-hsarat setghu kollha saru qabel ma dahal l-appellant fix-xena. In pessima ipotesi l-unika hsara li seta' jkun ritenut responsabbli ghaliha l-appellant kienet dik geja mil-moffa. F' dal-kaz ma hemm ebda prova li l-hsara mill-moffa teccedi l-LM500.

3. Li dwar l-aggravju dwar il-piena, intqal li l-involviment tal-appellant fl-istorja kollha kien *de minimis*. Hu kien il-vittma ta' huh li pogga l-pitturi misruqa ghandu w approfitta ruhu mill-genwinita' w t-tjubija tieghu. F' kull kaz kien hemm ammissjoni bikrija tar-reat ta' ricettazzjoni. Hu kkollabora mall-gustizzja u kien hemm rakkomandazzjoni tal-Ufficjal tal-Probation li tinghata sentenza sospiza w mhux karcerazzjoni. Ghalhekk il-piena kellha tkun inqas harxa.

4. Dwar l-aggravju li jirrigwarda l-ispejjez tal-kawza, dawn ma kellhomx jinkludu l-ispejjez tal-inkjesta imma biss dawk ta-kawza. Ghalhekk din il-Qorti ghandha tirrevokha l-ordni ghall-hlas tal-ispejjez relattivi.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni, fuq ordni tal-Qorti;

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi l-ewwel zewg aggravji jirrigwardaw l-apprezzament tal-fatti li ghamlet l-Ewwel Qorti biex waslet ghas-sejbien ta' htija tal-akkuza ta' danni volontarji u dan fl-ammont li jeccedi l-hames mitt lira Maltin (LM500). Issa hu principju ormaj stabilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti (kemm fil-kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati kif ukoll fil-kaz ta' appelli minn verdetti w sentenzi tal-Qorti Kriminali) li din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-Ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzzjoni li dik il-Qorti setghet ragonevolment u legalment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-Ewwel Qorti, izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l-Ewwel Qorti kienetx ragjonevoli fil-konkluzzjoni taghha. Jekk izda din il-Qorti tasal ghall-konkluzzjoni li l-Ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura mpellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni w konkluzzjoni (ara f'dan is-sens *"inter alia"* l-Appell Kriminali : "Il-Pulizija vs. Raymond Psaila et." **[12.5.94;** "Ir-Republika ta' Malta vs. George Azzopardi " **[14.2.1989];** "Il-Pulizija vs. Carmel sive Chalmer Pace" **[31.5.1991];** "Il-Pulizija vs. Anthony Zammit" **[31.5.1991] u ohrajn).**

Illi din il-Qorti ghamlet ezami approfondit tal-provi biex tara jekk l-Ewwel Qorti setghetx legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoini ta' htija dwar din l-imputazzjoni ta' danni volontarji li jeccedu l-LM500.

Ikkonsidrat;

Dwar l-ewwel aggravju, l-hsarat fil-pitturi li rriskontra fir-relazzjoni tieghu (fols. 362 sa 436 tal-process) l-espert Anthony Spagnol nominat mill-Qorti kienu jikkonsistu fi grif, brix, telf ta' kulur originali, hsara fl-istukkatura, deformazzjoni tat-tila (f' kaz wiehed biss)

u moffa, (Fol. 433). L-appellant jikkontendi li–ewwel erba tipi ta’ hsara x’ aktarx huma konnessi ma w gew kawzati mas-serqa attwali w cioe’ meta tnehhew minn gol-kwadri taghhom, b’ xi strument bil-ponta. Jargumenta wkoll li ma giex eskluz li l-moffa kienet pre-ezistenti fil-fond tad-derubat u li ma hemmx prova li din saret b’ xi tort tal-appellant. Il-Qorti ezaminat bir-reqqa r-relazzjoni tal-espert f‘ dar-rigward u sabet li l-espert xejn ma kien kategoriku dwar il-moffa. Di fatti hu qal li fejn giet nutata l-moffa, huwa difficli li wiehed jistabilixxi meta din bdiet tikber fuq il-kwadri w qal ukoll li wiehed irid jiehu in konsiderazzjoni li certa moffa setghet kienet gja prezenti fuq xi kwadri. Giet nutata moffa mhux attiva fuq seba kwadri w cioe’ dawk elenkati a fol. 434. Ikkonkluda wkoll l-espert li l-kwadru li ghandu deformazzjonijiet fit-tila (Maria Maddalena) ma hemmx certezza li dawn il-hsarat kienu saru recentement. Qal biss li jekk dawn kienu gja ezistenti dawn setghu gew accentwati kawza ta’ tibdil fit-temperatura w l-umdita’ relattiva li l-kwadru kien espost ghalihom wara li nhareg mir-residenza gewwa l-Belt.

Meta xehed quddiem il-Qorti (Fols. 353 sa 361), l-espert Spagnol, qalli fil-kaz ta’ pittura wahda l-moffa kienet tidher attiva w kienet *three dimensional*. Attiva jfisser kibret recentement u ma setghetx kienet qadima. B’ qadima ried ifisser ftit granet. Il-moffa tikber f’ 48 siegha w wahda mill-kondizzjonijiet hija umdita’ gholja, meta jkun hemm *stale air*, meta ma jkunx hemm *ventilation.* F’ kaz wiehed tant kienet evidenti , kienet recentissima imma ma setax jghid kemm kien ilha .

Kif kien mistenni, fid-dawl ta’ dawn il-konkluzzjonijiet xejn cari w ekwivoci, l-appellant qed jargumenta li ma giex pruvat lill hinn minn kull dubju dettat mir-raguni li hu kien b’ xi mod responsabbli ghal dawn il-hsarat. Jissottometti li ladarba hu gie liberat mill-akkuza ta’ serq, zgur li ma jistax jirrispondi ghall-hsarat li saru waqt l-esportazzjoni tal-oggetti misruqa mill-gwarnici taghhom u fil-garr taghhom ghall-garage tieghu. Dwar

il-moffa hu jargumenta li la ma hemmx prova kategorika li din sehhet waqt li l-pitturi kienu gew mohbijin fil-garage tieghu w taht is-sodda tieghu (fil-kaz ta'wahda minnhom), hu ma jistax jinstab hati ta' hsarat volontarji fuq l-istess.

Din il-Qorti rriflettiet fit-tul dwar din il-kontestazzjoni w anki wara li ezaminat il-motivazzjoni fis-sentenza appellata, xorta wahda ma ghandhiex il-konvinciment morali li l-akkuza ta' danni volontarji giet sodisfacentement pruvata fil-konfront tal-appellant, ladarba l-Ewwel Qorti ghazlet li tillibera lill-appellant mill-akkuza ta' serq jew ghall-inqas dik ta' komplicita' fis-serq, kif koncepibbilment, ghab-bazi tar-rizultanzi, setghet sabet htija skond l-artikolu 42 (c) u (e) u 45 (b) u (c) tal-Kodici Kriminali. Ladarba pero' l-Avukat Generali ma deherlux li kellu jappella minn din id-decizjoni tal-Ewwel Qorti, illum din il-Qorti trid tiehu l-liberazzjoni mill-akkuza ta' serq bhala *res judicata*.

Jekk ma tirrizultax pruvata l-htija ghall-hsara volontarja, mir-relazzjoni tal-espert, inqas u inqas, jirrizulta li l-hsara li seta' koncepibbilment jirrispondi ghaliha l-appellant, ghal xi moffa li setghet rrizultat b' tort tieghu ghax ma hax hsieb jipprezerva l-oggetti misruqa li hu rceva, tista' tigi b' certezza morali ffissata taht xi wiehed mill-*bench marks* ta' valur tal-hsara imsemmija fl-artikolu 325 tal-kodici Kriminali. Dan ghaliex l-istima tal-hsarat relatata mar-riparazzjonijiet necessarji ma gietx spezzettata bejn dawk il-hsarat ikkagunati waqt l-asportazzjoni u dawk li setghu ssuccedew jew aggravaw ruhom meta l-pitturi kienu ghand l-appellant.

Ghalhekk din il-Qorti tqis li l-ewwel zewg aggravji tal-appellant huma gustifikati w konsegwentement l-appellant ma setax jinstab hati tal-akkuza ta' danni volontarji.

Ghar-rigward tat-tielet aggravju dwar il-piena pero' din il-Qorti ma taqbel xejn mas-sottomissjonijiet maghmula mill-appellant. Mhu veru xejn li l-

partecipazzjoni tal-appellant f' din l-operazzjoni kriminali kien wiehed *de minimis*. Irrizulta *ex admissis* li hu ta' c-cavetta tal-garage fejn inhbew il-pitturi kollha ghajr wahda lil huh u li mall-ewwel induna li huh seta' ried il-garage ghal xi uzu suspett. Tant li meta huh mall-konsenja tac-cwievet kien evaziv u ma qallux ghal fejn ried il-garage bis-serjeta', hu rega' staqsieh l-ghada jew ftit zmien wara u huh kien qallu li ried ipoggi pittura li tiswa l-flus fih. Issa hawn zgur li bil-buon sens biss u b-ebda intelligenza straordinarja l-appellant kellu jintebah li si trattava ta' xi pittura gejja minn provenjenza illecita ghax la hu u lanqas huh – suppost haddiema fil-gebel – ma kienu kollezzjonisti tal-oggetti tal-arti. Hekk ukoll meta huh talbu *jack* tal-bennejja u ghall-ewwel allegatament ma qallux ghal x'hiex riedu, hu hass il-htiega li jerga' jistaqsieh. Meta ha r-risposta li dan l-*jack* huh riedu biex jaghmel serqa, ma hax passi minnufieh u bis-serjeta' biex jiehdu lura minnufieh u jipprevjeni s-serqa bl-ghodda li hu kien forna. Meta umbaghad gew il-pitturi w rahom, fehem mall-ewwel li dawn kienu gejjin minn xi serqa u, jekk ma fehemx, imissu fehem. Meta nduna li ttella l-hajt falz, ukoll baqa' ma ghamel xejn hlief li timidament talab lill-hallelin biex ifittxu jnehhu kollox minn ghandu, jekk ghandu jitwemmen. Inoltre hu accetta li jzomm taht is-sodda tieghu pittura partikolari li huh qallu li jrid jahbiha ghandu. Altru milli l-appellant kien xi vittma ta' huh u tal-hallelin l-ohra. Kien ghinhom b' kull mod possibbli, jekk stess ma hax parti fis-serqa. Fornilhom l-ghodda ghall-izgass, fornilhom il-post fejn jahbu r-*res furtiva* qabel ma sar is-serq, akkwiexxa ghall-habi tal-istess taht sodottu w fil-garage tieghu, wara hajt falz li sar fil-proprjeta' tieghu, w tkellem biss meta nqabad *red handed* fil-pussess tal-oggetti misruqa.

Kieku verament l-appellant kien il-vittma ta' huh u l-hallelin l-ohra, seta jipprevalixxi ruhu mill-proviso tal-artikolu 334 tal-Kodici Kriminali w jigi mehlus minn kull piena ghall-involviment tieghu fl-operazzjoni, kemm il-darba, qabel xejn ma tibda titmexxa ebda procedura kriminali kontra tieghu w fi zmien tlitt ijiem

minn dak in-nhar li jkun laqa' ghandu r-*res furtiva*, ta f' idejn l-awtorita' kompetenti l-hwejjeg milqugha u jikxef l-awtur tar-reat. Minn dan ma ghamel xejn sakemm inqabad *"red handed"* b' mod li zgur ma setax jehles minn akkuza ta' ricettazzjoni lampanti. Ftit kellu ghalfejn jikkoopera mall-Pulizija f' dawn ic-cirkostanzi ghax dawn sabu kollox huma, wara li fil-bidu kien cahad li kellu xi haga provenjenti mis-serqa ghandu. Mhux biss imma sema mill-hallelin u skondu addirittura kisser il-mobile phone tieghu biex il-Pulizija ma tkunx tista' tirrintraccja t-telefonati li ghamel lil jew li sarulu mill-istess hallelin. U meta kien jaf li l-Pulizija tridu, baqa' sas-sieghat bikrin ta' filghodu jiggerra barra bl-isperanza li jirmexxilu jidhol fid-dar tieghu inkiss, inkiss biex jiddisponi mill-pittura li kellu mohbija taht is-sodda. Meta ra umbaghad li kollox kien ghal xejn, irrassenja ruhu w dahal id-dar fejn gie arrestat ftit wara. Kieku veru kien genwin, kien jikxef kollox fiz-zmien utili permess mill-ligi w ma kien jkun passibbli ghall-ebda piena. Izda ghazel li ma jaghmilx hekk. Meta umbaghad inqabad ta' versjoni li hu ta fl-istqarrija tieghu, li, *bene o male* wasslet biex ikkonvinciet lill-Ewwel Qorti li hu ma kienx komplici fis-serqa.

Li minnkejja dak allegat fir-rikors tal-appell ma tirrizulta ebda ammissjoni bikrija tar-reat ta' ricettazzjoni meta deher quddiem l-Ewwel Qorti w, meta sarlu l-ezami, wiegeb biss li ma kienx hati. Ma saret ebda ammissjoni bikrija kwalifikata quddiem l-Ewwel Qorti, fejn hu ammetta l-akkuza tar-ricettazzjoni u kkontesta l-kumplament .

Illi mbaghad anki kieku kellha tirizulta xi ammissjoni simili quddiem il-Qorti, din mhux bil-fors li tissarraf necessarjament f' xi riduzzjoni fil-piena, ghaliex kif gie ritenut mill-Qorti tal-Appell Kriminali (kolleggjali) fis-sentenza taghha fil-kawza "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Mario Camilleri**" [5.7.2002] , l-ammissjoni bikrija mhux bilfors jew dejjem , jew b' xi forma ta' dritt jew awtomatikament , tissarraf f' riduzzjoni fil-piena.**

Ir-regoli generali li ghandhom jiggwidaw lill-qrati meta jkun hemm ammissjoni gew imfissra mill-Qorti Kriminali fis-sentenza preliminari taghha "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Nicholas Azzopardi**", [24.2.1997]; u mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza** "Il-Pulizija vs. Emmanuel Testa**" , [17.7.2002]. F'din l-ahhar sentenza dik il-Qorti kienet irriproduciet il-bran segwenti mill-**BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE **, (Blackstone Press Limited – 2001 edit. ecc.) :-**

"Although this principle [that the length of a prison sentence is normally reduced in the light of a plea of guilty] is very well established , the extent of the appropriate "discount" has never been fixed. In *Buffery* ([1992] 14 Cr. App. R. (S) 511) Lord Taylor CJ indicated that "something in the order of one-third would very often be an appropriate discount", but much depends on the facts of the case and the timeliness of the plea. In determining the extent of the discount the court may have regard to the strength of the case against the offender . An offender who voluntarily surrenders himself to the police and admits a crime which could not otherwise be proved may be entitled to more than the usual discount. (*Hoult* (1990) 12 Cr. App. R. (S) 180; *Claydon* (1993) 15 Cr. App. R. (S) 526) and so may an offender who , as well as pleading guilty himself , has given evidence against a co-accused (*Wood* [1997] 1 Cr. App. R. (S) 347) and/or given significant help to the authorities (*Guy* [1992] 2 Cr. App. R. (S) 24). Where an offender has been caught red handed and a guilty plea is inevitable , any discount may be reduced or lost (*Morris* [1998] 10 Cr. App. R. (S) 216; *Landy* [1995] 16 Cr. App. R. (S) 908) . Occasionally the discount may be refused or reduced for other reasons , such as where the accused has delayed his plea in an attempt to secure a tactical advantage (*Hollington* [1985] 85 Cr. App. R. 281; *Okee* [1998] 2 Cr. App. R. (S) 199.) Similarily , some or all of the discount may be lost where the offender pleads guilty but adduces a version of the facts at odds with that put forward by the prosecution , requiring the court to conduct an inquiry into the facts (*Williams* [1990] 12 Cr. App. R. (S) 415.) The

leading case in this area is *Costen* [1989] 11 Cr. App. R. (S) 182 , where the Court of Appeal confirmed that the discount may be lost in any of the following circumstances : (i) where the protection of the public made it necessary that a long sentence , possibly the maximum sentence, be passed; (ii) cases of 'tactical plea' , where the offender delayed his plea until the final moment in a case where he could not hope to put up much of a defence , and (iii) where the offender has been caught red-handed and a plea of guilty was practically certain ….." **(sottolinear ta' din il-Qorti)**

F'dal-kaz l-appellant proprju nqabad "red handed".

Illi ghar-rigward tar-rakkomandazzjoni tal-probation officer, din il-Qorti bhall-Ewwel Qorti taqbel li din ma tistax tittiehed bis-serjeta' fic-cirkostanzi. Din il-Qorti tmur oltre u tghid li ma hux kompitu ta' ***social workers, probation officers*** **jew xi membri ta' xi agenzija jew ohra li jezistu, li jaghmlu rakkomandazzjonijiet li qrati dwar x' ghandha tkun il-piena. Ir-responsabbilta' tal-erogazzjoni tal-piena w** ***"to fit the punishment to the crime"*** **hija responsabbilta' esklussiva tal-Qrati w ma jistghux il-qrati jfarfru din il-funzjoni hekk delikata w difficli fuq xi persuna ohra, li hafna drabi b' inqas preparazzjoni w inqas esperjenza, jigu f' pozizzjoni li jridu jaffrontaw kriminali inkalliti li jistghu jippruvaw jimmanipulawhom mill-ahjar li jistghu. Dawn il-funzjonarji fir-rapporti jew relazzjonijiet taghhom ghandhom jillimitaw ruhom li jghaddu lill-Qorti l-fatti rilevanti li jkunu ikkonstataw, bhal** ***family background*****, tendenzi,** ***behaviour patters*****, eccetera li jkunu osservaw fil-persuna li dwarha jkunu gew imqabbda jirrelataw, imma qatt ma ghandhom jazzardaw jissuggerixxu x' ghandha tkun il-piena li tigi erogata mill-Qrati. Hekk ser timxi din il-Qorti w hekk tirrakomanda li jimxu il-Qrati tal-Magistrati f' kazjiet bhal dawn. Mhux gust li funzjonarji bhal** ***probation officers*** **u** ***social workers*** **jigu mghobbija b' responsabbiltajiet li mhumiex taghhom. F' dan il-kaz l–Ewwel Qorti gustament ma qablitx mar-**

rakkomandazzjoni inkonsulta tal-*probation officer* li l-appellant jinghata sentenza ta' prigunerija sospiza w din il-Qorti taqbel ma dan pjenament.

Ikkonsidrat;

Li l-appellant lanqas ma hu xi *"first time offender"* ghaliex gja kien instab hati mill-Qrati ta' serq aggravat, ingurji u theddid u nuqqas li jhallas l-alimenti lill-martu ghall-bintu minuri.

Li din il-Qorti, in vista tal-konkluzzjoni fuq raggunta dwar l-akkuza ta' danni volontarji, kellha ovvjament tikkonsidra jekk, minnhabba jew minkejja tali konkluzzjoni, kienx hemm lok li jkun hemm tnaqqis fil-piena biex jigi rifless il-fatt li issa l-appellant mhux ser jigi misjub hati ta' dik l-akkuza.

Illi skond l-artiklolu 334 (a) tal-Kodici Kriminali, l-piena ghar-reat ta' ricetazzjoni, jekk il-haga tkun gejja minn serq, hija dik tas-serq skond il-valur tal-haga. Issa fil-kaz in ezami il-valur komplessiv tal-pitturi li nsterqu w gew mohbija ghand l-appellant hu zgur ta' aktar minn elf lira (LM1000) u ghalhekk il-piena tkun dik kontemplata fl-artikllu 279 (b) tal-Kodici Kriminali w cioe' wahda ta' prigunerija ghal zmien minn tlettax il-xahar sa seba' snin.

Ghalhekk anki ghar-reat ta' ricettazzjoni biss li tieghu nstab hati ghalih mill-Ewwel Qorti w li hu mhux qed jikkontesta quddiem din il-Qorti, l-piena erogata mill-Ewwel Qorti hi pjenament fil-parametri li tipprovdi l-ligi w mehud kont tac-cirkostanzi kollha, partikolarment dawk li - kif gja qalet din il-Qorti - setghu facilment jirrinentraw taht id-dispozizzjonijiet tal-artikoli 42(c) u (e) u 45 (b) u (c), din il-Qorti tqis li ma hux il-kaz li taghmel temperament fil-piena.

Ghar-rigward tal-ahhar aggravju dwar l-ispejjez peritali, jidher li ghadd ta' esperti gew nominati fl-

inkjesta u gew konfermati fil-kors tal-kumpilzzjoni kontra l-appellant.

Illi kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fl-appell kriminali "Il-Pulizija vs. Trevor Farrugia**" [29.1.1996], il-pozizzjoni legali korretta f' kazijiet simili hi s-segwenti. Fejn l-esperti jkunu rrelataw fil-proceduri tal-inkjesta dwar l-"*in genere* " u mbaghad dawn l-esperti jigu konfermati mill-Qorti Istruttorja, l-imputat ghandu jhallas biss l-ispejjez inkorsi in konnessjoni mad-depozizzjoni ta' dawn l-esperti fil-kors tal-istruttorja u mhux ukoll l-ispejjez konnessi mad-depozizzjoni taghhom u r-relazzjonijiet, dokumenti jew pjanti esebiti minnhom fil-kors tal-inkjesta dwar l-"*in genere*" jew inkarigi li kienu lahqu espletaw f' dik l-inkjesta .**

Konsegwentement dan l-aggravju hu gustifikat in kwantu jirrigwarda dawk l-ispejjez tal-perizji li gew konkluzi w gew konfermati bil-gurament fil-kors tal-inkjesta magisterjali. Fil-kaz tal-ispejjez tal-perizji, anki jekk il-periti gew nominati fil-kors tal-inkjesta pero' umbaghad ikkompletaw l-inkarigu taghhom fil-mori tal-kawza kontra l-appellant u kkonfermaw ir-relazzjoni taghhom quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja, allura l-appellant irid ihallas l-ispejjez ta' dawn il-perizji. L-istess ovvjament japplika ghal xi perizji li gew ordnati biss mill-Qorti Istruttorja fil-kors tal-kumpilazzjoni.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti qed tilqa' l-appell limitatament u tirriforma s-sentenza appellata, billi tirrevokaha fejn sabet lill-appellant hati tat-tieni imputazzjoni li volontarjament hassar, ghamel hsara jew gharraq hwejjeg haddiehor, mobbli jew immobli, liema hsara tiskorri l-hames mitt lira Maltin u minnha tilliberah, tirrevokaha ukoll in kwantu ordnat lill-appellant ihallas l-ispejjez inkorsi fl-inkjesta magisterjali w minnflok tikkundannah ihallas biss dawk l-ispejjez tal-perizji ordnati mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja fil-kors tal-kumpilazzjoni kif ukoll dawk l-ispejjez tal-perizji li, ghalkemm ordnati waqt l-Inkjesta Magisterjali, gew

kompletati w konfermati bil-gurament biss waqt il-kumpilazzjoni, u tikkonfermaha in kwantu sabet lill-appellant mhux hati tal-ewwel imputazzjoni ta’ serq aggravat u fejn sabitu hati tat-tielet imputazzjoni ta’ ricettazzjoni w fejn ukoll ikkundannatu ghall-piena ta’ prigunerija ta’ erba snin.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------